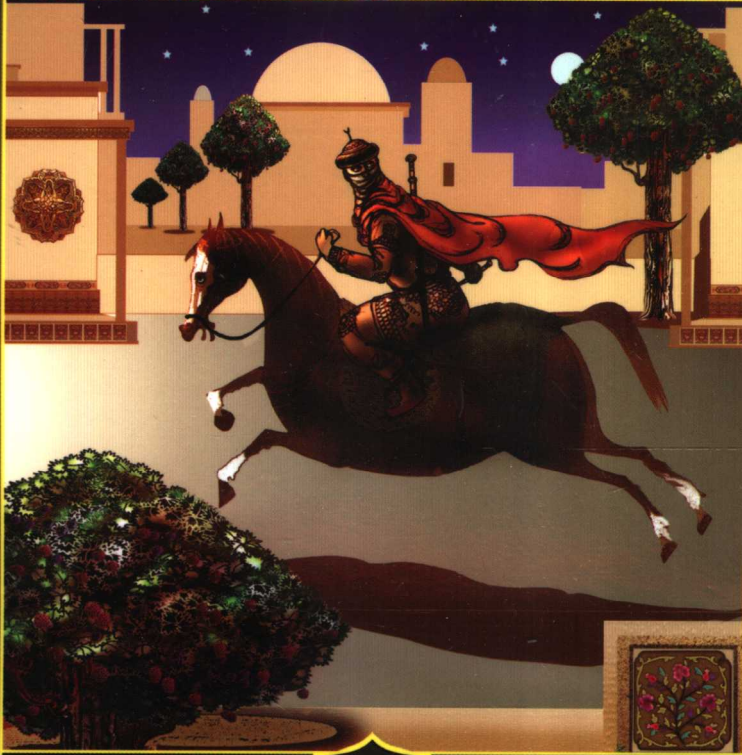

تۇيغۇ خەلق پادىشاھلىرى

كۈھىقاپ پادىشاھنىڭ قىزى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۇيغۇر خەلق پوچەكلىرى

كۈھتەپ پادشاھنىڭ قىزى

«ئۇيغۇر خەلق بۇغز ئەدەبىياتى قامۇسى»
تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

维吾尔民间故事. 5/《维吾尔民间文学大典》编委会编. - 乌鲁木齐: 新疆人民出版社, 2006. 2(2007. 3重印)
(维吾尔民间文学大典)

ISBN 978 - 7 - 228 - 09854-5

I. 维... II. 维... III. 维吾尔族 - 民间故事 - 作品集
- 中国 - 维吾尔语 (中国少数民族语言)
IV. I277.3

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2006)第010420号

策 划: 阿布都热合满·艾白
艾合买提·伊明

责任编辑: 艾合买提·伊明
责任校对: 阿布勒孜·阿巴斯 等

维吾尔民间故事 — 5 (维吾尔文)

《维吾尔民间文学大典》编委会 编

新疆人民出版社出版
(乌鲁木齐解放南路348号 邮编: 830001)
新疆新华书店发行
新疆新华印刷二厂印刷
880×1230毫米 32开本 11.625印张 2插页
2006年 2月第1版 2007年3月第2次印刷
印数: 4,001-7,000

ISBN 978-7-228-09854-5 定价: 18.00元

ئابدۇراخمان ئەبەي
ئەخمەت ئىمىن

پىلانلىغۇچىلار:

ئەخمەت ئىمىن
ئابلىز ئابباس قاتارلىقلار

مەسئۇل مۇھەررىرى:
مەسئۇل كوررېكتورى:

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى كۆھىقاپ پادىشاھىنىڭ قىزى

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى» تەھرىر ھەيئىتى
نەشرگە تەييارلىغان

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى NO348)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا 2 - باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 880 × 1230 مىللىمېتىر، 32/1
باسما تاۋنىقى: 11.625 قىستۇرما ۋارىقى: 2
2006 - يىلى 2 - ئاي 1 - نەشرى
2007 - يىلى 3 - ئاي 2 - بېسىلىشى

تىراژى: 4,001-7,000
ISBN 978-7-228-09854-5

باھاسى: 18.00 يۈەن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
مَجْمُوعَةُ
مَوَاهِبِ
رَبِّ الْعَالَمِیْنَ

پالانسۇزچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي، ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن

نۇرۇمچى
2006-يىلى

ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتىغا دائىر
30 كىتاب نەشرىدىن چىقتى

19.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق ئەپسانە - رىۋايەتلىرى: كۆك ياللىق بۆرە
19.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق ئەپسانە - رىۋايەتلىرى كۆك گۈمبەز
17.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى بۇلبۇلگويا
17.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى يېرىل تېشىم، يېرىل
18.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى قىلىچ باتۇر
17.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى ئەجدىھا يىگىت
18.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى كۈھىمقاپ پادىشاھنىڭ قىزى
17.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى مېھرى نىقاب
17.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى ھۇۋەي باتۇر
17.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى دانىشمەن دىۋانە ۋە ئادىل پادىشاھ
17.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى مەلىكە بەرنا
17.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى بۇقا موزايلاپتۇ
17.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق داستانلىرى ئەمرگۈر ئوغلى
17.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق داستانلىرى نۇزۇگۈم
18.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق داستانلىرى يۈسۈپ - زىلەيخا
18.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق داستانلىرى ناھىر - زۆھرە
19.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق داستانلىرى كاككۆك بىلەن زەينەپ
15.00 يۈەن	① ئۇيغۇر خەلق قوشاقلىرى
12.50 يۈەن	② ئۇيغۇر خەلق قوشاقلىرى
16.50 يۈەن	③ ئۇيغۇر خەلق قوشاقلىرى
16.50 يۈەن	④ ئۇيغۇر خەلق قوشاقلىرى
15.00 يۈەن	⑤ ئۇيغۇر خەلق قوشاقلىرى
19.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى ①
20.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق ماقال - تەمسىللىرى ②
8.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق مەسەللىرى
21.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق لەتىپىلىرى
4.50 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق لاپلىرى
15.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق چاقچاقلىرى: ھېسام چاقچاقلىرى
13.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق ئويۇنلىرى
5.00 يۈەن	ئۇيغۇر خەلق تېپىشماقلىرى

(بۇ بىر يۈرۈش 30 كىتابنىڭ ئومۇمىي باھاسى 480 يۈەن)

مۇنداقچە

- قىزىلگۈل 1
- تايغان بىلەن بۈركۈت 53
- كۈھىقاپ پادىشاھنىڭ قىزى 62
- كەشمىر سۇلتانىنىڭ قىزى 87
- شاھزادىنىڭ خۇلاسىسى 115
- گۈلچى تازنىڭ مەلىكىگە ئۆيلىنىشى 136
- شاھزادە بىلەن مايمۇن مەلىكە 146
- بىلمەس تاز 198
- شاھزادە بەھرام 223
- بەھرام ۋە ھەپتە مەنزەر 237
- سىرلىق چىراغ 307
- ئەزمەخان ۋە ئاپتولۇن 338
- ياۋۇز پادىشاھ بىلەن دانا ۋەزىر 360

قىزىڭسۇل

بوۋىلارنىڭ رىۋايەت قىلىشىچە، بۇنىڭدىن كۆپ بۇرۇنقى زاماندا، تەڭرىتېغىنىڭ تۆۋەن تامانى، تارىم دەرياسىنىڭ ۋادىسىدىكى بىر ئەلنىڭ گۈزەلشاھ ئىسمىلىك بىر پادىشاھى بوپ، ئەل - يۇرتنى ئادىللىق بىلەن سوريغانىكەن. گۈزەلشاھ پۇقرالىرىنىڭ ھال - مۇشنى ئاڭلاپ، دادىغا يېتىپ تۇرۇشنى ئۆزىنىڭ دائىملىق ئادىتىگە ئايلاندۇرغانىكەن. خەلق ئۇنىڭ ئادىللىقىنىڭ ساپىسىدە كۈنلىرىنى خۇشال - خۇرام، خاتىر - جەم ئۆتكۈزۈپدىكەن، شۇڭا يۇرت خەلقى ئۇنى ئادىل پادىشاھ، دەپ ئاتايدىكەن. خەلق ئۇنىڭدىن رازى ئىكەن، ئۇ خەلقىدىن پەخىرلىنىدىكەن. خەلق ئىچىدە گۈزەلشاھ توغرىلىق مۇنداق قوشاق تارالغانىكەن:

بىزنىڭ گۈزەل شاھىمىز،

يۇرتنى ئادىل سورايدۇ.

چىقىپ ئوردا - خانىدىن

دادىمىزنى ئاڭلايدۇ.

كۈلسەك بىللە كۈلىدۇ،

يىغمىزغا يىغلايدۇ.

قىلنى قىرىق پارچىلاپ،

ئىش كۆرىدۇ مىزانلىق.
ئەل - يۇرتىغا كۆيۈمچان،
شېرىن، ئىسسىق زۇۋانلىق.
بەختىمىزگە تىلەيمىز
شاھىمىزغا ئامانلىق.

مانا بۇ ئادىل پادىشاھ — گۈزەلشاھنىڭ گۈلجاھان ۋە گۈلزىمان دەپ ئىككى ساھىبجامال قىزى بولغانىكەن، ئۇلار ھۆسن - چىرايدا، گۈزەللىكتە كۆرگەنلەرنى تاڭ قالدۇرغۇدەك دەرىجىدە ئويۇخشاش بولسىمۇ، لېكىن مەجەز، ھەۋەس ۋە ئەقىل - پاراسەتتە بىر - بىرىگە زادىلا ئوخشىمايدىكەن. گۈلجاھان كەم ئەقىل، تەرسا ھەم ياسانچۇق ئىكەن. گۈلزىمان بولسا خۇش پېئىل، شېرىن زۇۋان، چىقىشقاق، ئەقىل - پاراسەتلىك ئىكەن، ئۇنىڭ ئوقۇمىغان كىتابلىرى يوق ئىكەن. شۇڭا، گۈلزىمان بىلەن بەس - مۇتالىئەلەردە بولغانلار ئۇنىڭ پىكىر - مۇلاھىزىلىرىنىڭ تەكتىگە يېتىپ بولالماي خىجىل بولىدىكەن. كىشىلەر گۈلزىماننىڭ بىلىمىنىڭ كۆپلۈكى، مۇلاھىزىلىرىنىڭ چوڭقۇرلۇقىغا قاراپ ئۇنى «دانىشمەن گۈلزىمان» دەپ ئاتايدىكەن. گۈلزىماننىڭ يەنە بىر ئالاھىدىلىكى، ئۇ ئوردا - قەسىرگە قارىغاندا دالىلاردا، كەڭ يېشىل ۋادىلاردا ئايلىنىشنى، گۈل - گىياھلارنى پۇراپ زوقلىنىشنى ياخشى كۆرىدىكەن، بۇ ئۇنىڭغا ئەڭ ياخشى كۆڭۈل ئېچىش ھېسابلىنىدىكەن.

گۈزەلشاھ پادىشاھمۇ كىچىك قىزى گۈلزىمانغا ئامراق ئىكەن. گۈلزىماننىڭ ئەدەپ - قائىدىلىكلىكىدىن، شېرىن سۆزلۈكلۈكىدىن، چوڭلارنى ھۆرمەتلەپ، كىچىكلەرنى ئىززەتلىيدىغانلىقىدىن، چوڭقۇر پىكىرلىك، كەڭ بىلىملىكلىكىدىن سۆيۈنىدىكەن، پەخىرلىنىدىكەن. شۇ سەۋەبتىن گۈلزىماندا

نىڭ ھەرقانداق تەلەپ - ئارزۇسى بولسا بەجاندىل ئادا قىلىپ بېرىدىكەن. لېكىن، گۈلزامان ھېچقاچان غەلتە، ئورۇندىسىز تەلەپلەرنى قويمىدىكەن، ئۇنىڭ تەلىپى پەقەت كەڭ داللىلارنى كۆرۈپ كېلىشلا ئىكەن. كۈنلەر شۇ بويىچە ئۆتۈپتۇ. مەلىكە گۈلزامان بىر كۈنى چۈش كۆرۈپتۇ، چۈشىدە ئوڭىدا بولغاندەك ئاجايىپ ئىشنى كۆرۈپتۇ: ئېرىق - ئۆس - تەڭلەردە مۇز قاتقان، يېشىل ۋادا، باغ، داللىلارنى ئاپئاق قار يوپۇقى ياپقان قىش پەسلىدە مەلىكە گۈلزامان كېنىزەك - ھەمراھلىرى بىلەن ئۆزئارا قار چېچىشپ ئويىناپ كېتىۋېلىپ، تۈرلۈك مېۋىلەر پىشىپ مەي باغلىغان، رەڭگارەڭ گۈللەر ئېچىلىپ ئەتراپقا باھار پۇرىقى چېچىپ تۇرغان، باھار مەنزىرىلىك، جەننەت سۈپەتلىك بىر باغقا كىرىپ قاپتۇ. باغ - نىڭ ئوتتۇرىسىدا دائىرىگە ئېلىنغان بىر گۈلزارلىقنى كۆرۈپ شۇ تەرەپكە مېڭىشىغا، بىردىنلا شۇرغان چىقىپ دەل - دە - رەخ، گۈل - گىياھلارنىڭ ياپراق - گۈللىرىنى ئۈششۈتۈپ تۆكۈپ تاشلاپتۇ ۋە يەنە لەپىلدەپ قار يېغىپ، بىردەمدىلا باغ -

نى بىر قەۋەت قېلىن قار قاپلاپ كېتىپتۇ. كۆزنى يۇمۇپ -
 ئاچقۇچىلىك ئارىلىقتا يۈز بەرگەن ھادىسىگە ئەقلى يەتمەي
 ھەيرانلىققا چۆككەن گۈلزامان ھېلىقى گۈلزارلىقنىڭ ئوتتۇ -
 رىسىدا بەرگى - يوپۇرماقلىرى ياپېشىل، گۈل تاجى ساپ
 ئالتۇن رەڭگىدەك ساپسېرىق، يالقۇنجاۋاتقان چوغدەك قېپقە -
 زىل پورەكلەپ ئېچىلىپ تۇرغان بىر گۈلنى كۆرۈپ تېخىمۇ
 ھەيران قاپتۇ، قارلىق شىۋىرغاندىمۇ ئۇششۇمىگەن، بەلكى
 تېخىمۇ ياشناپ تۇرغان بۇ قىزىلگۈلگە زوق - ھەۋىسى كې -
 لىپ، ئۇنى ئۈزۈش ئۈچۈن قولىنى ئۈزىتىشىغا قولى «چىم»
 قىپتۇ - دە، قارىسا بارماقلىرىنىڭ ئۈچىدىن قان ئۆرلەپ
 چىقىپتۇ. گۈلزامان شۇ چاغدىلا گۈلنىڭ شۇ قەدەر ئېسىل،
 جەزىدار بولغىنى بىلەن ئۇنىڭ قويۇق، ئۆتكۈر تىكەنلىك ئى -
 كەنلىكىگە دىققەت قىپتۇ. تىكىنى ئۇنى يامان قوللاردىن ئاس -
 رىغۇچىسى ئىكەن، دېگەننى ئويلاپ يەتكەن گۈلزاماننىڭ بۇ
 قىزىلگۈلگە بولغان زوق - ئىشتىياقى تېخىمۇ ئېشىپتۇ -
 دە، گۈلنى ئۈزۈۋېلىپ ھەۋەس بىلەن قارايتۇ، ئۇ ئۆمرىدە
 بۇنداق خاسىيەتلىك گۈلنى كۆرۈپ باقمىغانىكەن. گۈلزامان
 قىزىلگۈلنى قولغا ئېلىپ شۇنداق بىر پۇرشىغا، گۈلنىڭ
 شېرىن پۇرىقىدىن كۆڭلى مەستخۇش بولۇپ ھوشىدىن كې -
 تىپتۇ. بىرھازادىن كېيىن ئۇيقۇسىدىن ئويغىنىپ ئەتراپىغا
 قارىسا، ئۆزىنى ئۆز ھۇجرىسىدا كۆرۈپتۇ. باياتىن كۆرگەنلىرى
 چۈشى ئىكەن. ئۇ چۈشىنى ئەسلەپتۇ، ئويلاپ ئەجەبلىنىپتۇ،
 ئويلىغانىبىرى ئۆزىنىڭ ھېلىقى قىزىلگۈلگە ئاشىقى بىقارار
 بولۇۋاتقانلىقىنى ھېس قىپتۇ، ئولتۇرسا - قوپسا پۈتۈن ئەس -
 يادى قىزىلگۈلدە بولۇپ قاپتۇ. گۈلزامان ئۆزىنىڭ قىزىلگۈلگە
 بولغان ئىنتىزارلىق ھېسسىياتىنى ئىپادىلەپ مۇنداق نەزم
 پۈتۈپتۇ:

سەن قەيەردە قىزىلگۈلۈم - قىزىلگۈل،
گۈللەر گۈلى، شاھى - تاجى ئېسىل گۈل.
مېنى مەپتۇن، مەستخۇش قىلدى پۇراقىڭ،
كېلىپ ئەمدى يۈرىكىمدە ئېچىل گۈل.

قىزىلگۈلۈم، سەندە قالدى خىيالىم،
دەردۈ غەم يەپ ئازلاپ قالدى ماجالىم.
بىلسەم ئىدىم ئۆسكەن - تۇرار جايىڭنى،
چۈشتە كۆرگەن ئىشقا يوقكەن ئامالىم.

قىزىلگۈل، دەپ ئۆمرۈم ئۆتۈپ كېتەرمۇ؟
ئۇن - ئاۋازىم سەن گۈلۈمگە يېتەرمۇ؟
چۈشۈم ئوڭۇم بولماي، كۆيگەن كۆيەكم
يۈرىكىمنى كاۋاپ - زېدە ئېتەرمۇ؟

گۈلزىمان ھەتتا قىزىلگۈلگە ئېرىشىش غېمىدە گېلىدىن
تاماق ئۆتمەس، ئالغان - قويغىنىنى بىلمەس بولۇپ قاپتۇ.
تېنىدىن ئەت - گۆشى، چىرايىدىن رەڭ - قېنى قېچىپ،
جۈدەشكە، سارغىيىشقا باشلاپتۇ. قىزىنىڭ بۇ ھالغا چۈشۈپ
قالغانلىقىنى كۆرگەن ئانىسى بۇنىڭ سەۋەبىنى سورىسا،
گۈلزىمان: «ھېچنېمە بولمىدىم» دەپلا جاۋاب بېرىپتۇ.

گۈلزىمان چۈشىدە كۆرگەن قىزىلگۈلنىڭ خىيالىغا غەرق
بولۇپ يۈرگەن كۈنلەرنىڭ بىرىدە، پادىشاھ گۈزەلشاھ يۇرت
كېزىپ، جاھان سەيلىسى قىلماقچى بولۇپ قاپتۇ. ئۇ سەپەرگە
ئاتلىنىش ئالدىدا قىزلىرىنىڭ نېمە تەلەپ - ئارزۇسى بارلىق -
قىنى، سەپەردىن ئۇلارغا نېمە ئالغاج كېلىدىغانلىقىنى سورايتۇ.

— ماڭا ئاز تېپىلىدىغان ئېسىل زىبۇرىننەت بۇيۇملىرى
بىلەن ئالتۇن ئۆكچىلىك ئاياغ ئالغاج كېلىڭ، — دەپتۇ چوڭ

قىزى گۈلجاھان.

— ساڭا نېمە ئالغاج كېلىمەن؟ — دەپ سورايتۇ پادشاھ
گۈزەلشاھ كىچىك قىزى گۈلزاماندىن.
گۈلزامان ئىلتىماسنى بايان قىلىپ مۇنداق قوشاق ئو-
قۇپتۇ:

مەن دەردىمنى ئېيتارمەن
قۇلاق سالغىن سۆزۈمگە.
قاراپ باققىن، جان ئاتا،
قانى قاچقان يۈزۈمگە.
بۇ ئالەمدە ھېچ نەرسە
كۆرۈنمەيدۇ كۆزۈمگە.

ئايان بولغان چۈشۈمدە
چوغدەك قىزىلگۈل كۆردۈم.
قارلىق جۇدۇن — قىشتمۇ
سولماس ئېسىل گۈل كۆردۈم.
يامان قولغا نەشتەرلىك،
بەرگى يېشىل گۈل كۆردۈم.

كۆرمىدىم مەن ھېچ گۈلدە
ئۇنىڭدىكى پۇراقنى.
پۇراپ قويسا بىر بالا،
مەست قىلادۇر دىماغنى.
گۈپۈلدەپ بىر ئالدىۇ
بۇيى يېقىن - يىراقنى.

ئەقىل - ھوشۇم بەند بولدى،
كۆرگىنىمچە چۈشۈمدە.

ئۇنىڭ ئېسىل سىياقى
ئورناپ قالدى كۆڭلۈمدە.
مېنىڭ كۆڭلۈم ئېچىلماس،
بىر كۆرمىسەم ئۆمرۈمدە.

جانىم ئاتا، جان ئاتا،
گۈللەرگە كۆز سالغاچ كەل.
ئۇچراپ قالسا قىزىلگۈل،
ماڭا ئاتاپ ئالغاچ كەل.
ۋەدە بەرگىن، جان ئاتا،
ئارمانلىرىم بولسۇن ھەل.

گۈلزىماننىڭ ئىلتىجاسىنى ئاڭلىغان پادىشاھ، زىمىستان
قىشتىمۇ باھار - يازدىكىدەك سولاشماي - سولماي ئېچىلىپ
تۇرىدىغان گۈللەرنىڭ گۈلى قىزىلگۈلنى نەدىن تاپارمەن؟ دەپ
ئويغا چۆكۈپتۇ. قىزىنىڭ شەرتى ئېغىر بولسىمۇ، گۈلزىماندا -
غا ئىنتايىن ئامراق بولغانلىقتىن، قىزىلگۈلنى چوقۇم تې -
پىپ كېلىشكە ۋەدە بېرىپ، ئىرادە كەمىرىنى باغلاپ سەپەرگە
ئاتلىنىپتۇ.

پادىشاھ گۈزەلشاھ شۇ ماڭغىنىچە ھەر - ھەر شەھەر -
يۇرتلارنى كېزىپتۇ. چوڭ قىزىغا ئۇنىڭ ئۆزى ئېيتقىنىدىنمۇ
ئېسىل سوۋغاتلارنى ئاپتۇ. لېكىن، كىچىك قىزى بۇيرۇغان
قىزىلگۈلنى ھېچنەدىن تاپالماپتۇ. ئىزدىمىگەن شەھەر باغچىد -
لىرى، ئوردا ھەرەمنىڭ چارباغلىرى، ئارىلىمىغان يېزا -
قىشلاق، تاغ، يايلاق قالماپتۇ، قىزىلگۈلنى زادىلا تاپالماپتۇ،
ھەتتا قىزىلگۈلنىڭ بار - يوقلۇقىنىڭ ئۇچۇرىنىمۇ ئالالماپ -
تۇ. مەھەللە، شەھەردىن، ئوردا - قەسىردىن تاپالمىغاندىن

كېيىن، قىزىلگۈلنى چۆل - باياۋاندىن ئىزدەمەكچى بولۇپ،
سەپەر يولىنى دەشت - چۆللەرگە توغرىلاپتۇ. مېڭىپتۇ، مې-
ڭىپتۇ، ماڭغان يولىدا چەكسىز قۇم دەشتلىرىنى بېسىپتۇ،
كۈرمىڭ داۋانلاردىن ئېشىپتۇ. ئاچ قاپتۇ، چاڭقاپتۇ، كۆپ يول
يۈرگەنلىكتىن قاتتىق چارچاپتۇ، پۇتلىرى تېلىپتۇ، تاپانلىرى
يېرىلىپتۇ. شۇنداق بولسىمۇ، كۆز قاراقىدەك ئەتىۋارلىق قىزى
گۈلزاماننىڭ تەلىپىنى ئورۇنداش ئۈچۈن قىزىلگۈلنى ئىز-
دەشنى توختاتماپتۇ.

پەسلى تومۇز، ۋاقتى قىيامى چۈش مەزگىلىدە پايانسىز
دەشت - قۇم چۆللۈكىگە كىرىپ قاپتۇ. پۈتۈن قۇملۇق كۈند-
نىڭ قىزىتىشى بىلەن تونۇر تەپتىگە كىرىپتۇ. گۈزەلشاھ
ئوتتەك ئىسسىق دەستىدىن ۋە تەشئاللىق ئازابىدىن ماغدۇر-
سىزلىنىپ، كۆزى قاراڭغۇلاشقانداك بوپتۇ - دە، ئەگەر ئۆزد-
نى سەللا قويۇۋەتسە يېقىلىپ چۈشىدىغانلىقىنى ئويلاپ، بې-
شىنى قاتتىق بىر سىلكىۋېتىپ كۆزىنى ئاچسا، ئالدى تەرد-
پىدە ھەيۋەتلىك بىر ئېگىز تاغ، تاغ باغرىدا چوڭ بىر باغ
كۆرۈنۈپتۇ. پادىشاھ بۇ ئالامەتلەرگە بىر ئىشىنىپ، بىر ئى-
شەنمەي، غەيرىتىگە ئېلىپ باغقا قاراپ مېڭىپتۇ. بېرىپ قا-
رسا، باغ ئوچۇقچىلىقتا بولۇپ، تامسىز ئىكەن. پادىشاھ باغقا
كىرىپتۇ. كۆرۈپتۈكى، باغ ھەم چوڭ، ھەم چىرايلىق بولۇپ،
ئۇ باغدا جاھاندا بارلىكى مېۋىلىك دەرەخ ۋە گۈل - گىياھلار
بولغاندىن سىرت، پادىشاھ ھېچقاچان، ھېچ يەردە كۆرۈپ باق-
مىغان مېۋىلەر، گۈللەر بار ئىكەن. مېۋىلەر مەي باغلىشىپ
پىشىپ كەتكەن، گۈل - غۇنچىلار ھۈپپىدە ئېچىلىپ كەتكە-
نىكەن. تۈرلۈك - تۈمەن قۇشلار يېقىملىق ئاۋازدا سايرىد-
شىۋاتقان، بىر - بىرىگە خۇددى توردەك تۇتۇشىپ كەتكەن
ئېرىق - ئۆستەڭلەردە مەرۋايىتتەك سۈزۈك سۇلار شىلدىرلاپ

ئېقىۋاتقانكەن. پادىشاھ بۇ كۆرگەنلىرىگە قىزىقىپ ئىچكىرد -
 لەپ مېڭىۋېرىپتۇ. مېڭىپ - مېڭىپ باغنىڭ ئوتتۇرىسىغا
 بېرىپ قايتۇ. بۇرۇنغا ئاش - تاماقنىڭ مەزىلىك پۇرىقى
 پۇراپتۇ. قارىسا، يوغان بىر چىنارنىڭ ئاستىدا چوڭ بىر داش
 قازاندا قانداقتۇر بىر خىل ئاش پورۇقلاپ قايناۋاتقان. پادىشاھ
 ئەتراپقا قارايتۇ، بىرەر ئادەمنىڭ قارىسى، ھەتتا شەپسىمۇ
 سىزىلمەپتۇ. گۈزەلشاھ، بۇ نەرسىلەرنى تىلىسىم بولسا كې -
 رەك، دەپ ئويلاپتۇ، لېكىن قورسىقىنىڭ ئېچىشى، چاڭقاپ
 كېتىشى ئۇنى كۈتۈپ تۇرۇشقا قويماپتۇ. ئالدى بىلەن ئېرىق -
 تىكى سۇدىن ئوچۇملاپ ئىچىپتۇ، جېنى ياشارغاندەك بوپتۇ.
 پورۇقلاپ قايناپ تۇرغان ئاشتىن بىر تاۋاق ئۇسۇپ تىلىنى
 تەگكۈزسە كۆيمەپتۇ، بەلكى دوغاپتەك ھۇزۇر بېغىشلاپتۇ. ئە -
 جەبلەنگىنچە بىر تاۋاق ئاشنى بىر نەپەستلا غۇرتۇلدىتىپ
 ئىچىۋېتىپتۇ. تېنىگە تەن، جېنىغا جان، كۈچ - ماغدۇر قو -
 شۇلۇپ، ئۆزىنى دېۋە سۈپەت كۈچلۈك ھېس قىپتۇ. پادىشاھ
 ئۇسۇزلۇقىنى قاندۇرۇپ، قورسىقىنى تويغۇزۇپ، قانغۇدەك
 ئارام ئېلىۋالغاندىن كېيىن، يەنە باغنى ئارىلاپ ئايلىنىشقا
 باشلاپتۇ، جەننەتتەك گۈزەل مۇشۇنداق چوڭ باغدا بىرەر ئا -
 دەمزاننىڭ كۆرۈنمىگىنىگە ھەيران بولۇپ كېتىپ بارسا، ئالدى

